

Vrijzinnigen Nederland (verlengd) beleidsplan duur twee verenigingsjaren 2014/2015 en 2015/2016

Dit is het beleidsplan van de vereniging "Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB" die sinds voorjaar 2014 werkt onder de naam "Vrijzinnigen Nederland", een koepel van 47 afdelingen in Nederland, die elk hun eigen beleidsplan hebben.

Overwegingen vooraf

- de vereniging krimpt snel en groeit beperkt aan, van 4785 leden in 2009 naar 3780 in 2014, dat is een afname van 22% over een periode van vijf jaar
- urgentie tot handelen wordt algemeen onderschreven
- drie soorten afdeling worden onderscheiden, stabiele, vitaliserende en hulpbehoevende
- voorgangers kampen met (te) kleine aanstellingen, kwaliteitsbewaking en rechtspositie
- de vereniging heeft twee taken: ondersteuning afdelingen en vrijzinnig geluid in publiek debat
- drie regionale bijeenkomsten in het najaar 2014 vroegen om nader gesprek en inbreng van afdelingen en stakeholders, daaronder het convent, voor beleid en strategie bepaling
- onze vrijzinnige identiteit is eerder geformuleerd in het "Identiteitsdocument 2013" en vormt een geheel met dit plan, zij het dat dit gesprek altijd in beweging blijft

Beleidsvoornemen

De vereniging wil de komende twee jaar middels commitment en voortvarendheid van alle betrokkenen binnen het tijdpad, met clusters van afdelingen en stakeholders eerst extra gesprekken voeren. Doel van deze gesprekken is het verder inventariseren van behoeften en knelpunten, horen van nadere voorstellen en versterken van de onderlinge band in het belang van de toekomst van de vereniging. Op basis daarvan wordt nader beleid voorgesteld en door de Algemene Vergadering (AV) vastgesteld.

Aldus wordt de AV nu voorgesteld het geldende beleidsplan te verlengen en voor de duur van nog twee jaar vast te stellen.

Na de analyse en de aanbevelingen van het rapport 'Gevangen in Vrijzinnigheid' van Ferd van Koolwijk (mei 2011) was er nog te veel gaande om een langere periode te overzien. De vereniging ging niet akkoord met de aanbeveling uit het rapport om zichzelf als landelijke vereniging op te heffen en een stichting op te richten. De vergadering was het wel eens met de in het rapport beschreven analyse (pagina 5 tot 17). Daarom besloot zij tot het instellen van twee commissies die de opdracht kregen de landelijke vereniging te stroomlijnen en financieel gezonder te maken, respectievelijk een duidelijke identiteit te beschrijven. Inmiddels is er veel werk gedaan door de Commissie Bureautaken, de Theologische Advies Commissie en het landelijk bestuur en zullen in beleidsperiode van 2012 tot 2014 de adviezen van beide commissies verwerkt worden. Aan de extra Algemene Vergadering, die

voorjaar 2013 zal worden gehouden, zal worden voorgesteld om een Advies Commissie Beleidsplan te benoemen die gaat werken aan een plan voor langere periode. Dit plan vraagt meer tijd dan beoogt en het nieuwe beleidsplan zal op de Algemene Vergadering van 2016 voorgelegd worden aan de vereniging nadat er een uitgebreid traject van overleg met leden, afdelingen en voorgangers is geweest. Met de verlenging van dit beleidsplan willen wij nu een langere periode nemen voor de gezondheid en de identiteit van de vereniging en daarna kunnen wij ons richten op een langere termijn. In dit beleidsplan zult u geen gedetailleerde beschrijving van de identiteit van Vrijzinnigen Nederland aantreffen. Dat is inmiddels vastgesteld in de AV van november 2013. Het kan daardoor voorkomen dat sommige punten niet concreet genoeg beschreven worden. Wij zijn in een dynamisch proces, een proces dat kan inspireren en schuren.

1. Vrijzinnigen Nederland: vrijzinnig bij de tijd

Vrijzinnigen Nederland heeft als doel de vrijzinnigheid in Nederland uit te dragen en te versterken. Elke tijd vraagt om zijn eigen vrijzinnigheid. Vrijzinnigheid is met een open geest zoeken naar spirituele voeding, gemeenschap vieren en een geëngageerd leven beogen. De Theologische Advies Commissie begeleidt de vereniging in een proces naar een hedendaagse formulering van de identiteit van de vereniging en de Commissie Bureautaken begeleidt haar naar een doeltreffende en efficiënte manier van werken van het landelijk bureau en het landelijk bestuur.

Het landelijk bestuur heeft als opdracht de identiteit van de landelijke vereniging uit te dragen in de Nederlandse samenleving en de afdelingen te ondersteunen in hun voortbestaan. Ook is het de taak van het landelijk bestuur de afdelingen te helpen bij hun zelfverstaan in onze pluriforme vereniging en in hun relatie tot het geheel en tot elkaar.

2. Vrijzinnigheid in de samenleving

Zoals hierboven aangegeven maakt dit beleidsplan gebruik van de analyses van het rapport 'Gevangen in vrijzinnigheid'. 'De vraag in hoeverre er in de Nederlandse samenleving nog behoefte is aan een vrijzinnig geluid wordt niet beantwoord, maar vergt nog veel onderzoek... Dat er volgens deskundigen geen definitie van vrijzinnigheid bestaat biedt goede kansen', schrijft van Koolwijk. Hieronder volgen enkele voorbeelden van vrijzinnige ontwikkelingen in het veld waar onze vereniging zich beweegt of zou kunnen bewegen.

Meerten ter Borg '**Vrijzinnigen hebben de toekomst**' (2010). Ter Borg schetst de rol van vrijzinnige mentaliteit als onmisbaar voor de Nederlandse samenleving. Onder vrijzinnige mentaliteit verstaat hij: 'een mentaliteit die zich kenmerkt door een open, kritische houding ten aanzien van de traditie waarin men nu eenmaal staat, zonder die traditie los te willen laten, en die gepaard gaat met tolerantie ten aanzien van andermans traditie.' (108) Vrijzinnigen hebben de toekomst omdat de toekomst vrijzinnigen nodig heeft; dit gegeven werkt hij verder uit in de rest van het boek. Hij geeft eigenlijk een richting en een dringende oproep voor een duidelijker vrijzinnig geluid in de Nederlandse samenleving.

Joep de Hart schrijft in zijn korte essay '**Maak het Nieuw**' (2011) over de zoekreligiositeit van de Nederlanders. 'Dynamisch en open, persoonlijk getint en actief, niet institutioneel en

pragmatisch – zo ziet de onder moderne Nederlanders dominante visie op religie er uit.’ Er is volgens hem toch wel behoefte aan een groep, maar heel laagdrempelig en ook aan het delen van ervaring en geraakt worden (emotie).

Alain de Botton: De seculiere samenleving kan veel kan leren van religies als het gaat om zaken als gemeenschapszin, ethiek, onderwijs en kunst. In zijn boek ‘**Religie voor atheïsten**’ zet de atheïstische filosoof de dogmatische kanten van religies overboord, waarna er enkele aspecten uit gefilterd worden die troostrijk kunnen zijn voor de sceptische hedendaagse mens. Zijn ‘**School of Life**’, in 2008 opgericht in London, is het waard om in de gaten te houden en een goed voorbeeld (www.schooloflife.com).

In de huidige samenleving wordt anders gecommuniceerd dan in de tijd dat onze vereniging is ontstaan. Wij leven in een wereld van nieuwe (social)media ontwikkelingen.

Communiceren van nieuwe ideeën vindt o.a. plaats via filmpjes.

Een prachtig en populair voorbeeld is **TED**: een non-profit organisatie die zich richt op ideeën die het waard zijn om verspreid te worden. Het begon in 1984 met een conferentie die mensen samenbracht uit de wereld van technologie, entertainment en design. TED- filmpjes zijn van hoge kwaliteit, duren niet langer dan 8 minuten en worden door heel veel mensen bekeken en gebruikt. Een prachtig medium om ideeën te verspreiden (www.Ted.com).

Deze ontwikkelingen vormen voor onze vereniging een uitdaging, niet alleen plaatselijk, maar ook landelijk. Als wij aan een vrijzinnig stemgeluid werken is dit onderdeel van onze ‘wereld’.

3. Missie en Visie

Missie van de landelijke vereniging:

- De vrijzinnige visie van Vrijzinnigen Nederland tot uiting te laten komen in het publieke debat en in het maatschappelijke leven.
- Vrijzinnig religieus leven in de afdelingen ondersteunen en versterken.

Visie:

Vrijzinnigen Nederland wil een vereniging zijn die:

- Aan zinzoekers vrijzinnigheid met kwaliteit aanbieden in één van de afdelingen van de vereniging.
- Afdelingen heeft die elkaar ondersteunen en dynamisch omgaan met de onderlinge verschillen.
- Aan zinzoekers vrijzinnigheid met kwaliteit laten zien en horen door een vrijzinnig geluid in het publieke debat.
- Een vrijzinnig verschil maakt niet alleen in denken maar ook in doen gericht op de hedendaagse maatschappij.
- Bezig is met het verstevigen van het vrijzinnig netwerk in Nederland en daarbuiten gericht op de vragen in de maatschappij.

4. Nieuwe Koers: vrijzinnig stemgeluid

Om de toekomst van onze landelijke vereniging en de plaatselijke afdelingen te continueren moet Vrijzinnigen Nederland gehoord en gezien worden. De huidige samenleving vraagt om een duidelijke vrijzinnige visie die gecommuniceerd wordt via moderne media. Het landelijk geluid in het publieke debat is belangrijk voor alle afdelingen en de vereniging als geheel.

Om dat geluid goed te kunnen ontwikkelen en helder te laten klinken hebben wij de komende tijd meer samenhang, verbinding en kwaliteit nodig, zeker als wij in de komende jaren een strategische stap voorwaarts willen zetten.

Samenhang: omdat het een gemeenschappelijk geluid moet kunnen zijn, gedragen door alle afdelingen met wederzijds respect voor alle verschillen en omdat alle afdelingen samen verantwoordelijk zijn voor het geheel.

Verbinding: omdat het publieke terrein groot en ingewikkeld is en wij bondgenoten nodig hebben.

Kwaliteit: omdat een goede vrijzinnige bijdrage aan het gesprek een voorwaarde is om serieus genomen te worden en om aantrekkelijk te zijn voor buitenstaanders.

5. Kernwoorden van het beleid voor 2012~~4~~-2016

Samen – Verbinden - Kwaliteit

A. Samen

Wij zijn als vereniging op een spannende route met elkaar. Een belangrijk doel is het versterken van de gezamenlijkheid van de vereniging. Alle afdelingen vormen samen de vereniging. De bundeling van krachten gericht op het versterken van gemeenschappen en de stem van het vrijzinnig geluid kan de komende twee jaar sterk verbeterd worden.

Vrijzinnigen Nederland is een pluriforme vereniging, maar dat wat ons bindt is sterker dan wat ons verdeelt. Meer samenwerking en wederzijdse ondersteuning van afdelingen kan de vereniging aanzienlijk versterken. Een gunnende houding als men het ergens minder mee eens is, past bij vrijzinnige tolerantie. Door verschillende activiteiten en samenwerkingsverbanden kan het besef dat wij samen de vereniging uitmaken de komende twee jaar duidelijker worden. Ook wordt er een beroep op plaatselijke afdelingen gedaan zich in te zetten voor de landelijke vereniging.

B. Verbinden

Vrijzinnigen Nederland zal haar netwerk moeten verstevigen en uitbreiden om het geluid te laten horen en zich te presenteren op het vrijzinnige veld. De kerkelijke contacten zijn voldoende aanwezig, maar vooral uitbreiding naar de niet-kerkelijk vrijzinnige kant en de bredere vrijzinnige wereld is dringend gewenst. Daar is immers het meest behoefte aan vrijzinnig genuanceerd geluid en aan gastvrije plekken. Door verbindingen met andere netwerken vergroot de vereniging haar kennis en ervaring en haar zichtbaarheid voor de buitenwereld. Vrijzinnigen Nederland moet een interessante partner worden omdat het een groot, divers en op de toekomst gericht netwerk heeft.

C. Kwaliteit

Samen dragen we kwaliteit van het vrijzinnig leven en denken uit. Vrijzinnig wordt je niet 'zomaar', dat is een weloverwogen keuze. Er zijn kwalitatief prachtige gebouwen, goede voorgangers, mooie vieringen, briljante lezingen, een boeiende facebookpagina en diverse publicaties. Dat zou veel bekender kunnen zijn. Met de beperkte middelen die er zijn proberen wij ons zo efficiënt mogelijk en kwalitatief hoogstaand te presenteren, naar elkaar en naar de buitenwereld. De vraag om kwaliteit en zorgvuldigheid vraagt om constante aandacht op alle terreinen van onze vereniging.

6. Werkplan

Organisatie

Het bestuur is bezig met het verder stroomlijnen van de organisatie van het landelijk bureau en de taken van het bestuur. Dit in lijn met de aanbeveling van de commissie bureautaken.

Financiën

Met elkaar, met de commissies, het landelijk bestuur en het ons ter beschikking staande bureau moeten wij op een financieel verantwoorde wijze uitvoering geven aan het bovenstaande beleidsplan met onze missie als richtsnoer.

De vereniging is voor haar inkomsten, zowel landelijk als plaatselijk, afhankelijk van bijdragen van de leden. Daarnaast beschikken de landelijke organisatie en een aantal afdelingen over een eigen vermogen, waarvan de opbrengsten gebruikt worden om de werkzaamheden mogelijk te maken en daarom valt de vereniging en haar afdelingen onder de Algemene Nut Beogende Instellingen regeling (ANBI). Het vermogen van de landelijke organisatie wordt beheerd bij Van Lanschot.

Aangezien de ledenaantallen en dus de opbrengsten uit hun bijdragen teruglopen en de wens bestaat om te investeren in het werk van de vereniging, zal er in de komende periode moeten worden ingeteerd op het vermogen. Het komende jaar zal hiervoor een meerjarenbegroting worden geschreven.

Voor de financiering van projecten zal een beroep worden gedaan op de vrijzinnige fondsen. Ook zij vormen een netwerk dat onze vereniging ondersteunt. Het netwerk goed onderhouden de komende jaren is belangrijk voor de toekomstige ontwikkelingen. Ook verder willen wij op financieel gebied profiteren van het aanhalen van (oude) relaties. Het beheer van het vermogen van de landelijke organisatie wordt nauwgezet gevolgd en blijft uitbesteed bij een externe vermogensbeheerder. Op korte termijn zal er een beleggingsstatuut worden opgesteld.

Zowel landelijk als plaatselijk is de financiële onderbouwing op jaarbasis terug te vinden in de begroting die, zoals statutair voorgeschreven, ter goedkeuring aan de Algemene (Leden)Vergadering wordt voorgelegd. Deze vergadering keurt ook het jaarverslag en de rekening en verantwoording over het afgelopen jaar goed.

Met de ter beschikking staande middelen komt Vrijzinnigen Nederland tot een werkbaar plan voor de komende twee jaar met duidelijk meetbare doelen.

Samen

Het vergroten van de samenwerking tussen de afdelingen onderling en tussen afdelingen en het landelijk bureau en bestuur.

1. De instelling van commissies met leden van afdelingen en convent :
 - a. Werkgroep Communicatie
 - b. Werkgroep herziening Centrale Regeling i.s.m. Conventsbestuur
 - c. Werkgroep beleidsplan 2016-2020

Ook kent de vereniging statutair voorgeschreven commissies
Financiële Commissie
Commissie van Bezwaar
Liturgiecommissie (niet functionerend)

2. Regiovorming stimuleren waar het al bestaat en initiëren waar de afdelingen elkaar nog meer zouden kunnen ondersteunen. Het streven is dat in 2014 elke afdeling zich verbonden en gesteund zal voelen door andere afdelingen door verbeterde communicatie, regiobijeenkomsten of andere initiatieven

3. Het schrijven en uitvoeren van een intern communicatie plan, waarbij alle bestaande middelen geëvalueerd worden en eventueel nieuwe geïnitieerd. In 2014 is er een goed werkend intern communicatie plan waardoor elk lid en iedere afdeling op een overzichtelijke wijze toegang heeft tot elkaars informatie en op de hoogte wordt gehouden van landelijke ontwikkelingen.
4. Het organiseren van tenminste een(één)algemene vergaderingen per verenigingsjaar en daarnaast – al naar gelang de prioriteiten en doelstellingen – regio- of clusterbijeenkomsten. Niet alleen om de jaarlijkse vergaderverplichting na te komen, maar ook om elkaar te ontmoeten en wederzijds geïnspireerd en gevoed te worden door goede verhalen en workshops.

Verbinden

Vrijzinnige geluiden verbinden in de Nederlandse samenleving en daarbuiten.

Daarmee bedoelen wij:

1. Het onderhouden van ons traditionele vrijzinnige netwerk en zoeken naar manieren waarop wij nog meer kunnen samenwerken.
Verder werken met onze vrijzinnige vrienden aan het initiatief voor een nieuwe vrijzinnig hoogleraar. Voor 2014 kan dit plan gerealiseerd worden.
Een netwerk van vrijzinnige universitair docenten en hoogleraren bouwen.
2. Het verbreden van ons netwerk naar de 'vrije vrijzinnigen' en de niet-kerkelijke vrijzinnigen. Dit houdt in het leggen van nadere contacten met onder andere de Humanistische Alliantie, de Vrijmetselarij en het verder uitbouwen van onze samenwerking met het Apostolisch Genootschap. Present zijn met ons geluid op nieuwe plaatsen.
3. Verstevigen van ons internationale netwerk. Vrijzinnigen Nederland is ook deel van een wereldwijde vrijzinnige beweging die elkaar steeds meer ondersteunt en inspireert en werkt mee aan het tot stand komen van een Europees netwerk van vrijzinnige gemeenschappen. Dat kan op eenvoudige wijze via een gemeenschappelijke Europese website.

Kwaliteit

Een kwaliteitsdiscussie opgang brengen in alle gelederen van onze vereniging. Een kleiner wordende vereniging kan uitstekend op goede kwalitatieve basis veel invloed uitoefenen. Wereldwijd zijn er prachtige voorbeelden te vinden die ons gesprek op gang kunnen helpen en ons kunnen stimuleren naar het zoeken van meer kwaliteit.

A Bureau

Stroomlijning, effectiever en kwalitatief verbeterd landelijk bureau door:

- Duidelijke taakomschrijving en doelgericht werken.
- Centrale huisvesting met flexibele vergaderruimte.

- B Een kwalitatief goed vrijzinnig geluid laten horen door:
- Goed intern en extern communicatieplan.
 - Vernieuwde website met geïntegreerd facebook en twitter. Websites van de plaatselijke afdelingen direct onder de landelijke website.
 - Publiciteitsmomenten creëren en aanhaken bij de actualiteit.
- C Verbetering van kwaliteit van besturen en voorgangers door:
- Jaarlijkse zelfevaluatie van het landelijk bestuur en toepassing van de regels voor Good Governance.
 - Organisatie van leiderschaps/bestuurders training voor nieuwe en ervaren bestuurders om elkaar te leren kennen te ondersteunen en op de hoogte te zijn van de nieuwste ontwikkelingen.
 - Verbetering kwaliteitseisen voor voorgangers in overleg met het convent van voorgangers en het Opleidingsinstituut voor vrijzinnige theologie, levensbeschouwing en geestelijke begeleiding in Vrijzinnig Perspectief (OVP).